

Opinia o dorobku naukowym i monografii

pt. *"Kannabinoidy i konopie w leczeniu bólu nowotworowego z uwzględnieniem synergicznego działania kannabinoidów i opioidów oraz aspektu społecznego farmakoterapii konopiami"*
wchodzącej w skład osiągnięcia naukowego
doktora nauk przyrodniczych Wojciecha Giermaziaka

Dr n. przyr. Wojciech Giermaziak w 1981 r. ukończył studia farmaceutyczne na kierunku farmacja apteczna Akademii Medycznej w Łodzi uzyskując tytuł magistra farmacji. W 1988 roku obronił pracę doktorską pt.: *"Dynamika wysycenia ustroju zwierząt laboratoryjnych azotem w powietrznych ekspozycjach hiperbarycznych"* na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach uzyskując stopień doktora nauk przyrodniczych. Pierwszy stopień specjalizacji z farmacji aptecznej uzyskał w 1985 r., a drugi stopień - w 1989 r. Od 2011 do 2024 roku był Dyrektorem Głównej Biblioteki Lekarskiej im. Stanisława Konopki w Warszawie. W 2016 roku uzyskał dyplom MBA na Uniwersytecie Gdańskim.

Pracę naukowo-badawczą dr Wojciech Giermaziak rozpoczął w 2008 r. jako wykładowca na Wydziale Farmacji UM w Łodzi.

Ocena parametryczna dorobku naukowego dr n. przyr. Wojciecha Giermaziaka

Dorobek naukowy dr n. przyr. Wojciecha Giermaziaka cechuje się średnimi wskaźnikami naukowymi i bibliometrycznymi. Na całkowity dorobek naukowy dra Wojciecha Giermaziaka składa się: 155 artykułów, z których 2 powstało przed obroną doktoratu, a 153 po obronie doktoratu. Spośród tych 153 prac powstałych po doktoracie – 9 to publikacje posiadające *Impact Factor* o łącznej sumarycznej wartości 34,732 i 4973 pkt MNiSW. Dr n. przyr. Wojciech Giermaziak jest pierwszym autorem w 60 publikacjach, a autorem korespondencyjnym w 27 publikacjach. Jest również autorem 6 monografii oraz 18 rozdziałów w monografiach. Publikacje autorstwa i współautorstwa dr n. przyr. Wojciecha Giermaziaka były łącznie cytowane według bazy Web of Science Core Collection 51 razy (50 bez autocytowań), a indeks Hirscha wg bazy Web of Science Core Collection wynosi 4. Liczba cytowań prac autorstwa dra Wojciecha Giermaziaka wg bazy Scopus wynosi 61 razy (59 bez autocytowań), a indeks Hirscha wg bazy Scopus wynosi 4.

Dr n. przyr. Wojciech Giermaziak wielokrotnie prezentował swoje badania na konferencjach międzynarodowych i krajowych, prezentując łącznie 44 prace (1 zagraniczną w Amsterdamie (Królestwo Niderlandów) i 43 krajowe). Zaprezentowane dane naukowe i bibliometryczne potwierdzają wartość merytoryczną dorobku naukowego, a przedstawiona liczba cytowań bez autocytowań udowadnia zainteresowanie środowiska naukowego tematyką i wynikami badań Habilitanta.

Ocena osiągnięcia naukowego (monografii)

W ramach osiągnięcia naukowego dr n. przyr. Wojciech Giermaziak przedstawił monografię pt. *"Kannabinoidy i konopie w leczeniu bólu nowotworowego z uwzględnieniem synergicznego działania kannabinoidów i opioidów oraz aspektu społecznego farmakoterapii konopiami"*, która została opublikowana w 2023 r.

Monografia zawiera 216 stron i została wydana przez Wydawnictwo Naukowe Akademii Kaliskiej i Główną Bibliotekę Lekarską (ISBN_978-83-65872-98-2 i ISBN_978-83-966958-1-9). Składa się z 18 rozdziałów. Trzystronicowy „Wstęp” do monografii trochę zaburza klasyczny układ pracy, w którym powinno się przedstawić dostępne informacje dotyczące aspektu badawczego pracy, jednakże informacje te można uzyskać z kolejnych rozdziałów pracy. Cel pracy, cele szczegółowe z hipotezami badawczymi, stanowiącymi odpowiednio 2 i 3 rozdział naświetlają omawiane zagadnienia i poruszane problemy badawcze dotyczące możliwości klinicznego zastosowania konopi i kannabinoidów oraz tzw. medycznej marihuany. W kolejnym rozdziale przedstawiona została krótka historia penalizacji i ponownej legalizacji konopi i medycznej marihuany w różnych krajach, ze szczególnym uwzględnieniem USA i Europy. W rozdziale 5 monografii dr Wojciech Giermaziak przedstawił farmakologiczne działanie kannabinoidów oraz aktywnych składników izolowanych z konopi. Kolejne rozdziały omawiają zagadnienia otrzymywania aktywnych składników z różnych odmian konopi oraz problemy wynikające z pozyskiwania surowca przez przemysł farmaceutyczny do produkcji preparatów zawierających kannabinoidy, w tym problemy jakości i bezpieczeństwa w stosowaniu pozyskanego surowca roślinnego. Autor przedstawia procedury i problemy związane z wystawianiem recept na tzw. leczniczą marihuanę oraz preparaty zawierające kannabinoidy. Wszystkie te rozdziały można potraktować jako swoisty wstęp do właściwej pracy badawczej opisanej w 10-tym rozdziale niniejszej monografii.

Badaniem ankietowym w wersji papierowej i internetowej objęto 171 lekarzy psychiatrów spośród 4275 lekarzy posiadających specjalizację z psychiatrii, co stanowiło tylko 4% praktykujących psychiatrów w Polsce. Pytania ankietowe dotyczyły m.in. aspektów legalności stosowania kannabinoidów w terapii bólu przewlekłego i potencjału terapeutycznego kannabinoidów w porównaniu do opioidów wg opinii lekarzy psychiatrów. Pytania otwarte w ankiecie pozwoliły zidentyfikować problemy trapiące praktykujących psychiatrów z legalnością stosowania medycznej marihuany w terapii wielu chorób psychicznych, w których kannabinoidy mogłyby wykazać się wysoką skutecznością terapeutyczną. Badanie to wg standardów zdrowia publicznego może być traktowane jako badanie pilotażowe wiedzy, opinii i postaw jednej z profesjonalnych grup wykonujących zawody medyczne.

Rozdział 11 opisuje badanie ankietowe przeprowadzone wśród 1075 uczestników losowo wybranych spośród 100.000 dorosłych Polaków zarejestrowanych w Ogólnopolskim Panelu Badawczym Ariadna. Kwestionariusz badawczy został udostępniony respondentom przez firmę badawczą z wykorzystaniem portalu internetowego wg metody CAWI. Kwestionariusz zawierał 11 pytań dotyczących postaw obywateli wobec medycznej marihuany i został przeprowadzony w kwietniu 2023 r. Zaawansowane analizy statystyczne przeprowadzone przez firmę badawczą w programie statystycznym R wykazały, że mężczyźni częściej stosowali marihuanę w celach rekreacyjnych niż kobiety. Precyzyjna analiza danych wykazała, że terapeutyczne stosowanie medycznej marihuany deklarowały osoby w wieku 18-24 i 35-44 lat, natomiast rekreacyjną marihuanę stosowali najczęściej młodzi mężczyźni (studenci) pozostający w związkach nieformalnych i nie posiadających dzieci.

Wykazano również, że połowa respondentów stosujących marihuanę leczniczą stosowała ją także rekreacyjnie. Potwierdzono, wzrost stosowania rekreacyjnej marihuany przez młode kobiety (18-24 lat), co prowadziło do zmniejszania się różnicy pomiędzy mężczyznami i kobietami w tej grupie wiekowej. Zaawansowane analizy statystyczne potwierdziły występowanie pozytywnej korelacji pomiędzy „legalizacją” a „korzyściami” ze stosowania marihuany oraz negatywnej korelacji pomiędzy „legalizacją” a „ryzykiem”.

Oczywiście, te dające się wcześniej przewidzieć korelacje zostały potwierdzone w niniejszym badaniu. Jednakże, modele równań strukturalnych zilustrowane na rycinach 11.3 i 11.4 powinny być przedstawione w języku polskim, a nie angielskim.

Kolejne dwa rozdziały omawiają zagadnienia związane ze stosowaniem kannabinoidów oraz opioidów w terapii skojarzonej w łagodzeniu bólu przewlekłego u pacjentów z chorobą nowotworową, wskazując na korzystne (synergiczne) korelacje pomiędzy grupami tych związków. Rozdział 14-ty przedstawia systematyczny przegląd piśmiennictwa dotyczącego skuteczności i bezpieczeństwa stosowania kannabinoidów w leczeniu dorosłych pacjentów z bólem nowotworowym. Przegląd systematyczny został dokonany 20 stycznia 2019 r. w oparciu o 11 publikacji, które ukazały się w latach 1975-2018. Szkoda tylko, że nie dokonano aktualizacji przeglądu na rok wydania monografii tj. 2023.

Wnioski przedstawione przez dra Wojciecha Giermaziaka odnoszą się do wyników badań ankietowych opartych na opiniach lekarzy psychiatrów oraz wyników badań postaw polskich respondentów wobec medycznego stosowania konopi. Wnioski końcowe podsumowujące monografię zawierają sugestie z zakresu polityki zdrowia publicznego, co do dalszego postępowania z medyczną marihuaną, dlatego wydają się być aktualnym (jak na początek roku 2023) odniesieniem się do sytuacji medycznej marihuany w Polsce.

Podsumowując, przedłożoną do oceny monografię, pomimo licznych niedociągnięć edytorskich, oceniam pozytywnie jako wartościowe źródło informacji na temat medycznej marihuany w Polsce i możliwości jej zastosowania w terapii bólu przewlekłego, szczególnie u pacjentów z chorobą nowotworową. Niefortunny wydaje się być dobór lekarzy psychiatrów do badania ich opinii na temat leczenia bólu przewlekłego, ponieważ w Polsce terapią bólu przewlekłego zajmują się m.in.: anestezjolodzy, neurologi, reumatolodzy oraz lekarze pracujący w poradniach leczenia bólu, którzy mają duże doświadczenie kliniczne w przepisywaniu leków opioidowych. Z drugiej strony, lekarze psychiatry mają rozległą wiedzę odnośnie wpływu kannabinoidów i medycznej marihuany na psychikę człowieka i potencjału uzależniającego marihuany. Ponadto, rozdziały w monografii omawiają różne tematy dotyczące kannabinoidów i marihuany, począwszy od mechanizmów działania aktywnych związków (tj. THC i kannabidiolu), poprzez aspekty prawne, obrót farmaceutyczny surowcem roślinnym a skończywszy na badaniach opinii lekarzy i respondentów w zakresie stosowania medycznej i rekreacyjnej marihuany.

Ocena pozostałego dorobku naukowego

Pozostały dorobek naukowy dra Wojciecha Giermaziaka ewoluował wraz z jego kolejnymi etapami pracy zawodowej i rozwoju naukowego jednak zawsze był związany z dziedziną nauk farmaceutycznych i nauk o zdrowiu. Początkowo obejmował badania doświadczalne wykonywane na zwierzętach, a potem publikacje przeglądowe i pogładowe o szerokim spektrum zainteresowania począwszy od leków stosowanych w leczeniu bólu, nikotynizacji i problemów z nią związanych, problemów ginekologicznych i schorzeń nowotworowych, a skończywszy na monografiach farmakopealnych. Ponadto, większość prac dra Wojciecha Giermaziaka przedstawia historyczno-popularyzatorskie pozycje, które powstały podczas jego pracy jako Dyrektora GBL i związane były z działalnością czasopisma (Biuletynu Głównej Biblioteki Lekarskiej).

Poszczególne publikacje z IF omawiają zagadnienia związane z nikotynizmem, prognozami i trendami w chorobach nowotworowych i powstały w ciągu ostatnich 10 lat (2014-2024). W pracach tych nie można znaleźć cechy wspólnej poza zagadnieniami należącymi do szeroko pojętego zdrowia publicznego.

Jednakże, różnorodność opublikowanych prac z IF świadczy o szerokich zainteresowaniach naukowych Habilitanta, co jednak wg mojej opinii utrudnia mu skupienie się na przewodnim cyklu prac. Dr Wojciech Giermaziak wykazuje się również działalnością związaną z przygotowaniem i ujednoliceniem monografii farmakopealnych do Farmakopei Polskiej. W chwili obecnej Habilitant ściśle współpracuje z instytucjami samorządu zawodowego aptekarzy na szczeblu centralnym tj. z Naczelną Radą Aptekarską oraz lokalnym – Łódzką Izbą Aptekarską. Współpracuje także z Komisją Farmakopei przy Prezesie Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Działalność popularyzatorska i międzynarodowa

Dr n przyr. Wojciech Giermaziak jako Dyrektor GBL – od 2011 r. popularyzował wiedzę o historii farmacji, historii medycyny w Polsce oraz wygłaszał liczne referaty historyczne oraz referaty na temat współczesnych zagrożeń i problemów zdrowotnych. Współpracował z licznymi organizacjami kulturalnymi w Polsce przygotowując wystawy i prezentacje o zasięgu krajowym i międzynarodowym.

Działając w Izbach Aptekarskich stworzył lokalny miesięcznik "W kręgu apteki" oraz pismo „Aptekarz Polski”, w których przedstawiane były zagadnienia nurtujące środowisko farmaceutów polskich. Był redaktorem naczelnym „Newsletter of Central Medical Library” oraz „Biuletynu Głównej Biblioteki Lekarskiej”.

Brał udział w posiedzeniach wielu komisji legislacyjnych pracujących nad projektami „ustawy o zawodzie farmaceuty”, „ustawy prawo farmaceutyczne”, oraz w posiedzeniach Komisji Farmakopei.

Działalność organizacyjna i dydaktyczna

Dr n przyr. Wojciech Giermaziak należy do 6 towarzystw naukowych: Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (członek Zarządu Oddziału Łódzkiego), Farmakologicznego, Toksykologicznego, Terapii Monitorowanej (członek Zarządu i skarbnik Oddziału Łódzkiego), Farmakoekonomicznego oraz Medycyny i Techniki Hiperbarycznej.

Habilitant, w trakcie wielu lat pracy zawodowej nabył duże doświadczenie w kształceniu studentów, przez co był opiekunem specjalizacji I i II stopnia z Farmacji Aptecznej i Farmacji Klinicznej na UM w Łodzi. Jest także promotorem pomocniczym w 4 przewodach doktorskich (pp. Adama Gwiazdowicza, Patrycji Kurowskiej, Katarzyny Karkutt-Milek i Tomasza Faluta).

W latach 2008-2010, dr n przyr. Wojciech Giermaziak prowadził wykłady dla studentów Wydziału Farmaceutycznego UM w Łodzi.

Nagrody i wyróżnienia

Działalność organizacyjna i popularyzatorska dr n. przyr. Wojciecha Giermaziaka została doceniona przez władze państwowe, przyznając mu: Brązowy Krzyż Zasługi, Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, oraz odznaki: „Zasłużony w ochronie zdrowia” i „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Podsumowanie

Dorobek naukowy dr n. przyr. Wojciech Giermaziaka jest wielotematyczny, a Habilitant współpracuje ze znakomitymi ośrodkami naukowymi w kraju i zagranicą. Pełne uznanie jest nieustające jego dążenie do pogłębienia swej wiedzy i podniesienia jakości warsztatu naukowego. Chciałbym również podkreślić dużą rolę dr n. przyr. Wojciecha Giermaziaka jako działacza Izb Aptekarskich. Praca w komisjach i zespołach eksperckich świadczy o jego zaangażowaniu w troskę o zdrowie publiczne Polaków. Habilitacja jest procesem wymagającym od osoby zaangażowania się w prowadzenie badań naukowych, które przyczynią się do „znacznego wkładu w rozwój określonej dyscypliny”. Dorobek naukowy dr n. przyr. Wojciecha Giermaziaka jest wielotorowy.

Przedstawione przez Habilitanta osiągnięcie naukowe będące monografią, składającą się z 18 rozdziałów jest wystarczające do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. W ocenianym cyklu habilitacyjnym wielotorowość naukowa monografii pozwala na spójne traktowanie osiągnięcia naukowego, charakteryzującego się „znacznym wkładem w rozwój określonej dyscypliny” i nie ma żadnych wątpliwości co do rozwoju naukowego Habilitanta jako samodzielnego pracownika naukowego, który potrafi inspirować i współpracować z innymi naukowcami.

Mając powyższe na względzie, zwracam się do Komisji Habilitacyjnej z wnioskiem o dopuszczenie doktora nauk przyrodniczych Wojciecha Giermaziaka do kolejnych etapów postępowania habilitacyjnego.

Lublin, 24.11.2024

Kierownik
Zakładu Medycyny Pracy
Uniwersytetu Medycznego w Lublinie
prof. dr hab. n. med. Jarogniew Łuszczki

